

Asia: VN/18947/2022-SM-46

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

1.

Yleiset huomiot CER-direktiivin kansallisesta toteuttamistavasta, kuten esimerkiksi viranomaistoiminnan järjestämisestä ja valvontamallista

Elenia Verkko Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Elenia Verkko Oyj tukee hallituksen esitystä CER-direktiivin implementoimiseksi, ja näkee tärkeänä parantaa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta edistämällä eri kriittisten toimijoiden valmiuksia ja varautumista häiriötilanteita varten.

Elenia Verkko Oyj näkee hyvänä ja selkeänä käytäntönä sektorikohtaisten jo olemassa olevien viranomaisten valvontavastuun. Tällöin vältetään päällekkäisten rakenteiden syntyminen, koska esimerkiksi sähköverkkotoimialalla on jo nykyisin huomattava määrä varautumisveloitteita koskevaa lainsäädäntöä ja pääasiallinen valvova viranomainen. On oleellista ymmärtää, että kriittisen infrastruktuurin häiriösietoisuuden parantaminen tarkoittaa panostuksia niin itse infrastruktuuriin kuin resursseihin. Huoltovarmuuden ja jatkuvuuden hallinnan turvaamiseksi tarvittavien sähköverkon kehittämiseen ja toimitusvarmuuden parantamiseen liittyvien investointien tunnistaminen, sekä huomioon ottaminen toimialan valvonnan, mukaan lukien taloudellisen valvonnan, kehityksessä on keskeisen tärkeää, jotta CER-direktiivin tavoitteet voidaan toimialalla täyttää täysimääräisesti.

2.

Soveltamisalaa koskevat huomiot, kuten esimerkiksi kriittisen toimijan määrittäminen ja kriteeristön kattavuus

Elenia Verkko Oyj:llä ei ole huomautettavaa hallituksen esitykseen kriittisten toimijoiden määrittämisestä. Energia-ala ja sähköjakelu on sisällytetty esitykseen kriittiseksi toimijaluokaksi.

3.

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot, kuten esimerkiksi yhteiskunnalliset vaikutukset, taloudelliset vaikutukset yrityksille, hallinnollinen taakka ja muut kustannukset sekä vaikutukset yritysten toimintaan

Viittaamme lausuntomme kohtaan 1. Sähkönjakeluverkkotoimialan valvonnan tulee mahdollistaa huoltovarmuuden sekä puhtaan sähköisen energian siirtymän edellyttämät kehittämis- ja toimitusvarmuustoimenpiteet niin verkkoinvestointien kuin tarvittavien resurssien osalta.

4.

Valvontaa koskevat huomiot

CER- ja NIS 2 direktiivien riittävän yhdenmukainen implementointi, esimerkiksi poikkeamien viranomaisraportoinnin kynnyksarvoissa sekä raportointimenettelyissä, on tärkeä huomioida lainsäädäntö- ja asetusvalmistelussa, jotta varmistetaan kaikilta osin selkeät ja tarkoituksenmukaiset tiedonkulun prosessit kriittisiltä toimijoilta kansallisille sekä EU viranomaisille. Kuitenkin tarkemmissa lainsäädäntöä soveltavissa viranomaismääräyksissä on syytä huomioida toimialojen väliset eroavaisuudet, ja varmistaa raportointikäytäntöjen selkeys kaikille toimijoille. Näemme esityksen ehdotuksen yhteisestä ilmoituskanavasta hyvänä, tällöin ilmoitusten yhdenmukaisuutta on helpompi ohjata ja varmistaa että ilmoituskäytännöt eivät aiheuta tarpeetonta hallinnollista raskautta.

Kun direktiivin mukaisesti laaja-alaisesti kehitetään yhteiskunnan keskeisen kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja häiriösietokyvyn parantamista, syntyy väistämättä erinomaisia uusia käytäntöjä. Sisäministeriö toiminnan yleisen ohjauksen, seurannan, yhteensovittamisen ja kehittämisen vastuullisena tahona tai Huoltovarmuuskeskus yhteispistetoiminnan myötä olisi luonteva taho huolehtimaan parhaiden käytäntöjen jakautumisesta eri sektorien välillä siltä osin, kun se palvelee yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja toimintakykyä eri häiriötilanteissa.

5.

Laiminlyöntimaksua koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

6.

Miten arvioitte turvallisuus selvityslakia koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Elenia Verkko Oyj näkee tärkeänä, että kriittisen infrastruktuurin alan yrityksillä on riittävän laajat oikeudet pyytää henkilöturvallisuus selvityksiä. Nykyisen määrittelyn lisäksi esimerkiksi henkilöt, joilla on pääsy tietoon, jota voidaan käyttää kriittisen infrastruktuurin toimivuuden vahingoittamiseksi, tulisivat olla perusmuotoisten henkilöturvallisuus selvitysten kattavuuden piirissä.

7.

Miten arvioitte satamien turvallisuusselvityksiä koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia esityksellä olisi? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Ei lausuttavaa.

8.

CER-yleislain 28 §:ään liittyen, miten arvioitte säännösehdotuksia, jotka koskevat muiden EU-jäsenvaltioiden rikosrekisteritietojen käyttämistä kriittisen toimijan työntekijästä tehtävässä turvallisuusselvityksessä (1. lakiesityksen 28§ sekä 3. ja 4. lakiesitys)?

Elenia Verkko Oyj näkee hyvänä, että työntekijöistä tehtävissä turvallisuusselvityksissä hyödynnetään mahdollisimman laajasti EU-jäsenvaltioiden viranomaisten hallinnoimien turvallisuuteen liittyvien rekistereiden tietoja, jotta voidaan parhaalla mahdollisella tavalla varmistaa henkilöiden turvallisuusselvitysten laatu ja kattavuus.

9.

Muut huomiot

Elenia Verkko Oyj osallistuu mielellään kuulemisiin sekä muuhun yhteistyöhön, jossa valmistellaan CER-direktiivin kansallisen implementoinnin vaatimuksia sähkönjakeluverkko toimintaa koskien.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Yleiset huomiot CER-direktiivin kansallisesta toteuttamistavasta, kuten esimerkiksi viranomaistoiminnan järjestämisestä ja valvontamallista

Elenia Verkko Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Elenia Verkko Oyj tukee hallituksen esitystä CER-direktiivin implementoimiseksi, ja näkee tärkeänä parantaa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta edistämällä eri kriittisten toimijoiden valmiuksia ja varautumista häiriötilanteita varten.

Elenia Verkko Oyj näkee hyvänä ja selkeänä käytäntönä sektorikohtaisten jo olemassa olevien viranomaisten valvontavastuun. Tällöin vältetään päällekkäisten rakenteiden syntyminen, koska esimerkiksi sähköverkkotoimialalla on jo nykyisin huomattava määrä varautumisvelvoitteita koskevaa lainsäädäntöä ja pääasiallinen valvova viranomainen. On oleellista ymmärtää, että kriittisen infrastruktuurin häiriösietoisuuden parantaminen tarkoittaa panostuksia niin itse infrastruktuuriin kuin resursseihin. Huoltovarmuuden ja jatkuvuuden hallinnan turvaamiseksi tarvittavien sähköverkon kehittämiseen ja toimitusvarmuuden parantamiseen liittyvien investointien tunnistaminen, sekä huomioon ottaminen toimialan valvonnan, mukaan lukien taloudellisen

valvonnan, kehityksessä on keskeisen tärkeää, jotta CER-direktiivin tavoitteet voidaan toimialalla täyttää täysimääräisesti.

2. Soveltamisalaa koskevat huomiot, kuten esimerkiksi kriittisen toimijan määrittäminen ja kriteeristön kattavuus

Elenia Verkko Oyj:llä ei ole huomautettavaa hallituksen esitykseen kriittisten toimijoiden määrittämisestä. Energia-ala ja sähkönjakelu on sisällytetty esitykseen kriittiseksi toimijaluokaksi.

3. Vaikutustenarviointia koskevat huomiot, kuten esimerkiksi yhteiskunnalliset vaikutukset, taloudelliset vaikutukset yrityksille, hallinnollinen taakka ja muut kustannukset sekä vaikutukset yritysten toimintaan

Viittaamme lausuntomme kohtaan 1. Sähkönjakeluverkkotoimialan valvonnan tulee mahdollistaa huoltovarmuuden sekä puhtaan sähköisen energian siirtymän edellyttämät kehittämis- ja toimitusvarmuustoimenpiteet niin verkkoinvestointien kuin tarvittavien resurssien osalta.

4. Valvontaa koskevat huomiot

CER- ja NIS 2 direktiivien riittävän yhdenmukainen implementointi, esimerkiksi poikkeamien viranomaisraportoinnin kynnsarvoissa sekä raportointimenettelyissä, on tärkeä huomioida lainsäädäntö- ja asetusvalmistelussa, jotta varmistetaan kaikilta osin selkeät ja tarkoituksenmukaiset tiedonkulun prosessit kriittisiltä toimijoilta kansallisille sekä EU viranomaisille. Kuitenkin tarkemmissa lainsäädäntöä soveltavissa viranomaismääräyksissä on syytä huomioida toimialojen väliset eroavaisuudet, ja varmistaa raportointikäytäntöjen selkeys kaikille toimijoille. Näemme esityksen ehdotuksen yhteisestä ilmoituskanavasta hyvänä, tällöin ilmoitusten yhdenmukaisuutta on helpompi ohjata ja varmistaa että ilmoituskäytännöt eivät aiheuta tarpeetonta hallinnollista raskautta.

Kun direktiivin mukaisesti laaja-alaisesti kehitetään yhteiskunnan keskeisen kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja häiriösietokyvyn parantamista, syntyy väistämättä erinomaisia uusia käytäntöjä. Sisäministeriö toiminnan yleisen ohjauksen, seurannan, yhteensovittamisen ja kehittämisen vastuullisena tahona tai Huoltovarmuuskeskus yhteyspistetoiminnan myötä olisi

luonteva taho huolehtimaan parhaiden käytäntöjen jakautumisesta eri sektorien välillä siltä osin, kun se palvelee yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja toimintakykyä eri häiriötilanteissa.

5. Laiminlyöntimaksua koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

6. Miten arvioitte turvallisuusselvityslakia koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Elenia Verkko Oyj näkee tärkeänä, että kriittisen infrastruktuurin alan yrityksillä on riittävän laajat oikeudet pyytää henkilöturvallisuusselvityksiä. Nykyisen määrittelyn lisäksi esimerkiksi henkilöt, joilla on pääsy tietoon, jota voidaan käyttää kriittisen infrastruktuurin toimivuuden vahingoittamiseksi, tulisivat olla perusmuotoisten henkilöturvallisuusselvitysten kattavuuden piirissä.

7. Miten arvioitte satamien turvallisuusselvityksiä koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia esityksellä olisi? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Ei lausuttavaa.

8. CER-yleislain 28 §:ään liittyen, miten arvioitte säännösehdotuksia, jotka koskevat muiden EU-jäsenvaltioiden rikosrekisteritietojen käyttämistä kriittisen toimijan työntekijästä tehtävässä turvallisuusselvityksessä (1. lakiesityksen 28§ sekä 3. ja 4. lakiesitys)?

Elenia Verkko Oyj näkee hyvänä, että työntekijöistä tehtävissä turvallisuusselvityksissä hyödynnetään mahdollisimman laajasti EU-jäsenvaltioiden viranomaisten hallinnoimien turvallisuuteen liittyvien rekistereiden tietoja, jotta voidaan parhaalla mahdollisella tavalla varmistaa henkilöiden turvallisuusselvitysten laatu ja kattavuus.

9. Muut huomiot

Elenia Verkko Oyj osallistuu mielellään kuulemisiin sekä muuhun yhteistyöhön, jossa valmistellaan CER-direktiivin kansallisen implementoinnin vaatimuksia sähköjakeluverkkotoimintaa koskien.

Kunnioitavasti,

Heikki Paananen, Käyttöpäällikkö

Turo Ihonen, Turvallisuuspäällikkö

Paananen Heikki
Elenia Verkko Oyj